

Sygn. akt III RC 455/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2022 r.

Sąd Rejonowy w Grudziądzu III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący sędzia Kinga Griinberg-Bartkowska

Protokolant st. sekr. sądowy Maria Olszewska

po rozpoznaniu w dniu 13 czerwca 2022 r. w Grudziądzu na rozprawie

sprawy z powództwa małoletniego **J. C.** reprezentowanego przez

Dyrektora Centrum Pomocy (...) w G. na rzecz którego działa Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w G.

przeciwko **E. M.** o alimenty

I. zasądza od pozwanej E. M. (PESEL (...)) na rzecz małoletniego J. C. urodzonego (...) w B. alimenty w kwocie 150,00 zł (sto pięćdziesiąt złotych) miesięcznie, poczynając od dnia 01.06.2022 r., płatne do dnia 15-ego każdego miesiąca z góry, do rąk Dyrektora Centrum Pomocy (...) w G., z ustawowymi odsetkami za opóźnienie na wypadek opóźnienia w płatności każdej z rat;

II. oddala powództwo w pozostałej części;

III. nie obciąża pozwanej kosztami procesu;

IV. nieuiszczonymi kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa;

V. wyrokowi w punkcie I. nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt III RC 455/21

UZASADNIENIE

Małoletni J. C., reprezentowany przez Dyrektora Centrum Pomocy (...), na rzecz którego działa Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w G. w dniu 29 września 2021 r. wystąpił do Sądu Rejonowego w Grudziądzu z pozwem przeciwko E. M. o zasądzenie kwoty po 300 zł miesięcznie tytułem alimentów, płatnych do dnia 10. każdego miesiąca do rąk Dyrektora Centrum Pomocy (...) w G. wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w płatności którejkolwiek z kwot.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa wskazała, że matka małoletniego nie ponosi kosztów utrzymania dziecka, które na mocy orzeczenia sądu zostało umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Podniosła, że to na rodzicach w pierwszej kolejności spoczywa ciężar utrzymania małoletnich dzieci, a żądana kwota alimentów nie jest wygórowana i ma służyć zaspokojeniu podstawowych potrzeb małoletniego.

W odpowiedzi na pozew pozwana E. M. wniosła o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu swojego stanowiska w sprawie podała, że jest osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku. Wskazała, że choruje przewlekłe, co utrudnia jej znalezienie zatrudnienia, a ponadto wiąże się z koniecznością zakupu leków.

Podniosła, że w miarę możliwości przekazuje synowi kwoty do 30 zł oraz artykuły żywnościowe, a także założyła synowi konto bankowe, na które dokonuje niewielkich wpłat. Wskazała, że stara się o przywrócenie pełni władzy rodzicielskiej.

Sąd ustalił, co następuje:

Małoletni J. C. urodzony (...) jest dzieckiem P. C. i E. M..

Na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie I. N. (...) P. C. został pozbawiony władzy rodzicielskiej wobec małoletniego syna, zaś E. M. ograniczono władzę rodzicielską nad dzieckiem do współdecydowania o istotnych sprawach związanych z nauką i zdrowiem małoletniego oraz umieszczono chłopca w placówce opiekuńczo-wychowawczej socjalizacyjnej.

(Fakty bezsporne, dowód:

- treść odpisu aktu urodzenia małoletniego J. C. k. 6 akt,
- postanowienia Sądu Rejonowego w Grudziądzu k. 7-9 akt.)

Małoletni J. C. ma 17 lat i uczęszcza do szkoły ponadpodstawowej. Chłopiec od września 2019 r. przebywa w Centrum Pomocy (...) w G.. Małoletni powód nie jest urlopowany do środowiska rodzinnego.

Powód 4-5 razy w miesiącu uczęszcza na korepetycję z matematyki. Koszt jednej godziny zajęć wynosi 60 zł. Ponadto co miesiąc doładowuje telefon komórkowy za kwotę 30 zł. Wydatki te są finansowane świadczenia wychowawczego (tzw. 500+).

Placówka zapewnia małoletniemu wyżywienie (11 zł/dzień), odzież (ok. 2.000 zł/rok) oraz podstawowe środki higieny. Powód ma zapewniony bilet miesięczny, którego koszt wynosi 23 zł. Ponadto raz do roku konieczny jest zakup podręczników i przyborów szkolnych za cenę około 1.000 zł.

U powoda zdiagnozowano alergię. Chłopiec korzysta z opieki zdrowotnej refundowanej przez NFZ. Placówka zapewnia mu leki na alergię, których miesięczny koszt wynosi 40 zł. Ponadto nabywa dla niego lekarstwa w przypadku sezonowych zaziębień.

Powód otrzymuje kieszonkowe z placówki w wysokości od 11 do 30 zł.

Małoletni nie posiada środków na zakup wszystkich przyborów higienicznych, np. maszynki do golenia lub perfum. Chłopiec chciałby również brać udział w większej ilości zajęć dodatkowych.

Ojciec małoletniego powoda – P. C. został zobowiązany dołożenia na rzecz syna alimentów po 380 zł miesięcznie. Ostatnią wpłatę dokonał w listopadzie 2021 r. Obecnie prowadzone jest przeciwko niemu postępowanie egzekucyjne, w wyniku którego wyegzekwowano około 2.200 zł.

(fakty bezsporne, dowód:

- skierowanie do (...) w G. k. 10-11 akt,
- zeznania świadka B. C. k. 33v-34 akt.)

Pozwana E. M. ma 42 lata. Ukończyła szkołę średnią – liceum zawodowe w zawodzie kelner-barman. Mieszka z rodzicami w G..

Pozwana od 16 października 2019 r. jest zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w G. jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. Ostatni raz podejmowała zatrudnienie w ramach umowy o pracę około 10 lat temu. Obecnie

jest na utrzymaniu rodziców oraz otrzymuje pomoc finansową z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w G.. Czasami pozwana pomaga sąsiadce za co otrzymuje niewielkie kwoty.

Pozwanej zaoferowano podjęcie pracy w sklepie spożywczym, z czego zrezygnowała, ponieważ sklep był zbyt oddalony od jej miejsca zamieszkania.

Do kwietnia 2022 r. pozwana posiadała orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności. W dniu 6 maja 2022 r. złożyła wniosek w sprawie wydania kolejnego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, który nie został dotychczas rozpatrzony.

Matka małoletniego od wielu lat leczy się psychiatrycznie z powodu zaburzeń lękowych. Ponadto stwierdzono u niej arytmie serca. Była leczona odwykowo z powodu uzależnienia od leków psychotropowych. Podejmowała również leczenie odwykowe od alkoholu.

Pozwana odwiedza syna dwa razy w miesiącu. Wówczas przynosi mu soki i słodycze. Założyła dla małoletniego konto w banku, na które nieregularnie wpłaca drobne kwoty w wysokości 20-30 zł. Małoletni posiada kartę bankomatową i w razie potrzeby może korzystać ze zgromadzonych pieniędzy.

(Dowód:

- wydruk z bazy danych (...) k. 12-12v akt,
- wydruk z bazy danych EMPATIA k. 13-14 akt,
- zaświadczenie lekarskie k. 37 akt,
- zawiadomienie (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w/m k. 38 akt,
- faktury k. 39-58 akt,
- zeznania pozwanej E. M. k. 33-33v, 60 akt.)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił w oparciu o fakty bezsporne, dowody z dokumentów zgromadzonych w aktach niniejszej sprawy oraz zeznania świadka B. C. i pozwanej E. M.. Sąd przeprowadził wszystkie dowody wskazane przez strony.

Sąd uznał za wiarygodne dokumenty zgromadzone w toku postępowania dowodowego. Wiarygodność dokumentów nie budziła wątpliwości i nie była kwestionowana przez strony.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka B. C., nie były one bowiem kwestionowane przez pozwaną, a zarazem były logiczne i spójne.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania pozwanej E. M. w zakresie w jakim znalazło to wyraz w ustalonym stanie faktycznym.

Przechodząc do rozważań prawnych należy zauważyć, że zgodnie z treścią art. 38 § 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2022.447 t.j.) kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest obowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych, w przypadku gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok.

Z kolei zgodnie z art. 133 § 1 i 3 k.r.o. rodzice są obowiązani do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba, że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka

pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się.

Natomiast przepis art. 135 § 1 k.r.o. stanowi, że zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego, a § 2 tegoż artykułu, że wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, może polegać także, w całości lub w części, na osobistych staraniach o jego utrzymanie lub wychowanie. Przez usprawiedliwione potrzeby dziecka rozumie się rzeczywiste wydatki majątkowe uprawnionego na jego utrzymanie.

Zgodnie z praktyką sądową i doktryną prawniczą usprawiedliwione potrzeby uprawnionego dziecka są oceniane w stosunku do etapu życiowego tego dziecka, przy zestawieniu z zarobkami i majątkowymi możliwościami zobowiązanego rodzica. Małoletni powód w niniejszej sprawie wykazał, że jest dzieckiem pozwanej, a także że nie posiada żadnego majątku a z racji swojego wieku nie jest w stanie samodzielnie się utrzymać, zatem to na rodzicach w pierwszej kolejności spoczywa ciężar zapewnienia mu kosztów utrzymania i wychowania. Ponadto od umieszczenia małoletniego w placówce opiekuńczo-wychowawczej minął ponad rok.

W przypadku małoletniego powoda w zakres jego usprawiedliwionych potrzeb wchodzi wydatki związane bezpośrednio z jego utrzymaniem, takie jak wydatki na wyżywienie, odzież i obuwie, środki higieniczne, edukację, dojazdy oraz zdrowie. Na uwadze mieć także należy rozwój psychofizyczny małoletniego powoda, jego potrzebę rozrywki i rozwijania zainteresowań. Oczywistym jest również, że koszty utrzymania dziecka są zróżnicowane w zależności od jego wieku, rozwoju i stanu zdrowia, jednak przeciętnie są to kwoty rzędu kilkuset złotych miesięcznie. Obecnie najbardziej podstawowe koszty utrzymania małoletniego powoda pokrywa placówka. Dodatkowo chłopiec uczęszcza na konieczne korepetycje, jednak wydatek ten jest już finansowany ze świadczenia wychowawczego. Małoletni ma ukończone 17 lat zatem jego potrzeby zasadniczo nie odbiegają od potrzeb dorosłej osoby.

Pozwana E. M. do tej pory nie płaciła żadnych dobrowolnych alimentów na rzecz małoletniego J. C.. Nie pokrywała również kosztów pobytu małoletniego w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Matka małoletniego spotyka się z synem dwa razy w miesiącu i wówczas przywozi synowi słodycze, czasem daje mu drobne kwoty pieniężne.

Pozwana wprawdzie jest osobą bezrobotną ze zdiagnozowanymi zaburzeniami lękowymi, nie posiada jednak orzeczenia o całkowitej lub choćby częściowej niezdolności do pracy. Ponadto jako osoba z lekkim stopniem niepełnosprawności może pracować w podstawowym wymiarze czasu pracy. Nie może jedynie wykonywać pracy w godzinach nadliczbowych i porze nocnej. Zatem nie ma obiektywnym przeszkód, które uniemożliwiałyby jej podjęcie jakiegokolwiek zatrudnienia. Co więcej pozwanej oferowano pracę w sklepie spożywczym, czym nie była zainteresowana. Pozwana nie chciała również podjąć pracy sezonowej np. przy zbiorze owoców lub warzyw. Podawała, że nie może podjąć takiego zatrudnienia z powodu trudności z dojazdem poza G.. Nie jest to jednak przeszkoda niemożliwa do pokonania, gdyż pobliskie gminy posiadają komunikację zbiorową, która dojeżdża do centrum G.. Dodatkowo powszechnie wiadomo, że rolnicy często organizują pracownikom własny transport.

Podkreślić należy, że sąd w niniejszej sprawie bierze pod uwagę możliwości zarobkowe pozwanej, a nie faktycznie osiągnięte przez nią zarobki i dochody. Możliwości zarobkowe osoby zobowiązanej do alimentacji stanowią zaś środki pieniężne, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności, stosownie do swych sił umysłowych i fizycznych. Zdaniem Sądu brak jest obiektywnych przeszkód, które uniemożliwiałyby pozwanej podjęcie zatrudnienia, choćby w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Podkreślić także należy, że rodzice są zobowiązani do podzielenia się z dzieckiem nawet najmniejszym dochodem, zaś obowiązkiem rodzica jest zaspokajanie potrzeb dziecka, zwłaszcza, gdy jest niepełnoletnie. Co więcej nawet niskie dochody nie zwalniają rodziców z płacenia alimentów.

Mając powyższe na uwadze, sąd doszedł do wniosku, że pozwana E. M. winna uiszczać na rzecz małoletniego J. C. alimenty w kwocie po 150 zł miesięcznie. W ocenie Sądu alimenty w tej wysokości są w zasadzie symboliczne i z całą

pewnością nie wystarczą na zaspokajanie wszystkich niezbędnych potrzeb dziecka, jednak jest to kwota adekwatna do możliwości majątkowo-zarobkowych pozwanej.

W tym stanie Sąd, mając na względzie wyżej cytowany art.135 § 1 i 2 k.r.o., zasądził na rzecz każdego małoletniego J. C. alimenty po 150 zł miesięcznie, o czym orzekł w punkcie pierwszym sentencji.

W pozostałym zakresie pozew został oddalony z uwagi na brak podstaw do uwzględnienia powództwa, o czym orzeczono w punkcie drugim sentencji.

Sąd odstąpił od obciążenia pozwanej kosztami procesu w oparciu o art. 102 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Z uwagi na fakt, że pozwana obecnie nie osiąga dochodów, a ponadto w pierwszej kolejności powinna łożyć na utrzymanie małoletniego syna, sąd nie obciążył jej kosztami procesu (punkt trzeci sentencji).

O nieuiszczonych kosztach sądowych orzeczono po myśli art. 113 ust. 1 i 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (punkt czwarty sentencji).

Na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c. sąd obligatoryjnie nadał rygor natychmiastowej wykonalności wyrokowi w punktach zasądzających rentę alimentacyjną (punkt piąty sentencji).